

ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ Competitiveness of farmers Large Agricultural Land in Roi Kaen Sarasin

วัลย์จรรยา วิระกุล

Wanjanya Wirakul

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อีเมล : wanjanya.war@neu.ac.th

วันที่รับบทความ(Received) วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

10 เมษายน 2565

12 พฤษภาคม 2565

21 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 687 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้าและเลือกแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานของความสามารถในการแข่งขัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น ที่ร้อยละ 95 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ มากที่สุด คือ ด้านทักษะของผู้ประกอบการ รองลงมาเป็นด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และด้านการจัดการความรู้ ตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยทั้งสามสัมพันธ์กันกับความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ในระดับสูง ($R^2 = 0.776$) ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้เกษตรกรแปลงใหญ่ปรับกลยุทธ์การจัดการที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรและเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาครัฐบาลและองค์กรภาคเอกชนในการส่งเสริมเกษตรกรแปลงใหญ่ให้มีความสามารถในการจัดการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศต่อไป

คำสำคัญ: เกษตรกรแปลงใหญ่, ความสามารถในการแข่งขัน, กลยุทธ์การจัดการ

ABSTRACT

The objective of this research was to study Large Agricultural Land Plot in Roi Kaen Sarasin. Researcher use quantitative research. The samples used in this study were farmers members of the large plots in Kalasin Khon Kaen Maha Sarakham and Roi Et. Province simple Quota sampling

and selected Accidental sampling 687 samples. General data analysis of respondents the statistics used in the analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Competitiveness hypothesis testing the statistic used in the analysis was multiple regression analysis used a confidence level of 95 percent. The results of research were found that the most competitiveness of Large Agricultural Land Plot in Roi Kaen Sarasin was the skill of entrepreneurs followed by technology application and knowledge management, respectively. This research result was a guideline for Large Agricultural Land Plot to adjust management strategies that affect farmers' competitiveness and was a guideline for government agencies and non-governmental organizations to promote farming. The results of the correlation analysis revealed that all three variables were related to the competitiveness of large-scale farmers at a high level ($R^2 = 0.776$). Farmers converted large to have the ability to manage which was beneficial to the economy of the province Northeast and The country.

Keywords: farmer large agricultural land, competitiveness, management strategy

บทนำ

ประชากรของประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร ยังคงประสบปัญหามากมาย อาทิ ราคาผลผลิตขาดเสถียรภาพ ต้นทุนการผลิตที่สูง การใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศไม่แน่นอน และปัญหาหนี้สินครัวเรือน ตลอดจนการเพาะปลูกมีลักษณะเป็นการเพาะปลูกตามความถนัดของเกษตรกรและปลูกในพื้นที่ของตนเอง ส่งผลทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด หากผลผลิตตรงตามความต้องการของตลาดแล้วก็ไม่สามารถที่จะผลิตได้ตามจำนวนที่พ่อค้าคนกลางต้องการหรือตามตลาดต้องการได้ จึงไม่สามารถสร้างอำนาจการต่อรองในการผลิตส่งผลราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ด้วยนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญปัญหาของเกษตรกรจึงมีการส่งเสริมให้รวมพื้นที่ของเกษตรกรรายย่อยหลายรายให้เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าผลผลิตไม่ได้คุณภาพราคาตกต่ำ และปัญหาด้านตลาดการค้า (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559)

ปี 2564 มีจำนวนแปลงใหญ่รวม จำนวน 8,181 แปลง และจำนวนสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 494,439 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มในทุกปี ประกอบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง หรือเรียกอีกชื่อ ร้อยแก่นสารสินธุ์ เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการขับเคลื่อนแปลงใหญ่อย่างจริงจัง และสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่อยุ่ร้อยแก่นสารสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 13.16 ของสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ของประเทศไทย เพื่อเป็นการนำร่องในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ของ

ประเทศไทยทำให้สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ได้เข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ของภาครัฐที่สนับสนุนมากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในการรองรับการใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ให้สามารถดำเนินธุรกิจแข่งขันในตลาดยุคดิจิทัลและสร้างอำนาจต่อรองทางการค้าของแปลงใหญ่ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทักษะของผู้ประกอบการ การจัดการความรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

สมมติฐานของการวิจัย

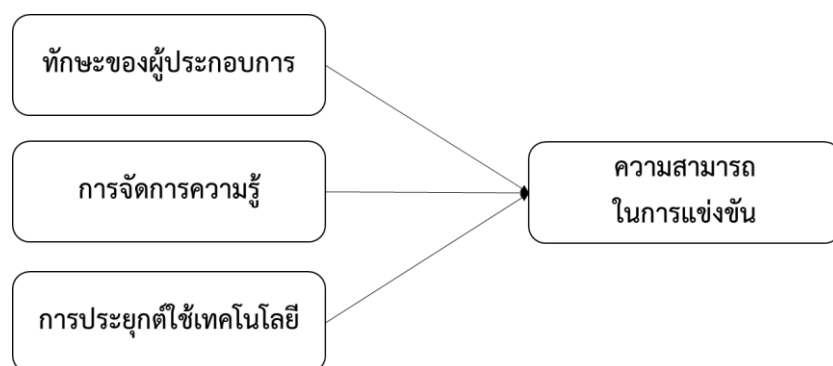
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทักษะของผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการจัดการความรู้ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้ประกอบการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ (Hatten, 2006) ริเริ่มโดยใช้กระบวนการในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ (Schumpeter, 2005) มีทักษะในการบริหาร (Ladyga, 2015) ทักษะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การสื่อสาร (Communication) การขาย (Sales) แนวโน้มไปสู่จุดหมาย (Focus) การเรียนรู้ (Ability to Learn) และกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategy) (Tarver, 2021) จึงกำหนดเป็นสมมติฐานการวิจัย ดังสมมติฐานที่ 1 คือ

สมมติฐานที่ 1 ทักษะของผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้องค์กรธุรกิจ ผู้ประกอบการสามารถนำไปปรับสนับสนุนการบริหารงานให้เหมาะสมกับธุรกิจ เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันจำเป็นต้องบริหารจัดการความรู้ภายในองค์กรให้เป็นระบบ (Office of the Public Sector Development Commission, 2016) การจัดการความรู้ในตัวบุคคลเป็นการจัดการความรู้ทางธุรกิจเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โดยบุคคลจะต้องคัดเลือก และรวบรวมความรู้และสารสนเทศที่มีอยู่อย่างหลากหลายมาประยุกต์ใช้ในงาน (Frاند & Hixon, 2019) ในการจัดการความรู้ที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันทางธุรกิจต้องร่วมกับรูปแบบธุรกิจ โดยการจัดการความรู้ของบุคคลนั้น ๆ ประกอบด้วย คุณค่าที่นำเสนอ (Value Proposition: VP) กลุ่มลูกค้า (Customer Segment: CS) ช่องทางเข้าถึง (Channels: CN) สายสัมพันธ์ลูกค้า (Customer Relationship: CR) ทรัพยากรที่มี (Key Resource: KR) งานหลักที่ทำ (Key Activities: KA) ห่วงโซ่หลัก (Key Partner: KP) ต้นทุน (Cost Structure: CS) รูปแบบรายได้ (Revenue Streams: RS) (Osterwalder, 2010) จึงกำหนดเป็นสมมติฐานการวิจัย ดังสมมติฐานที่ 2 คือ

สมมติฐานที่ 2 การจัดการความรู้ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

การนำกลยุทธ์ทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันทางธุรกิจ ทำให้กิจการมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างนวัตกรรม หรือความแตกต่างเพื่อตอบสนองตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปได้มากขึ้น (McEvily, Eisenhard & Prescott, 2004) การใช้หรือพัฒนาเทคโนโลยีของกิจการจะกำหนดความเป็นผู้นำทางธุรกิจ จากความได้เปรียบในการแข่งขันด้านต้นทุน หรือด้าน

ความแตกต่างจากคู่แข่ง โดยสิ่งเหล่านี้มีผลต่อยอดขาย ส่วนแบ่งทางการตลาด และความสามารถในการทำกำไร ของกิจการ (Porter, 1985) จึงกำหนดเป็นสมมติฐานการวิจัย ดังสมมติฐานที่ 3 คือ

สมมติฐานที่ 3 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร แปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของงานวิจัย คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วยจังหวัด กาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด มีเกษตรกรเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 69,108 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565)

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 687 คน ใช้วิธีการหา จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง แบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 4 จังหวัด แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ตามสัดส่วนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ (Proportional Stratified Random) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

จังหวัด	จำนวนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ (คน)	ร้อยละ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กาฬสินธุ์	12,781	18.49	127
ขอนแก่น	31,622	45.76	315
มหาสารคาม	8,377	12.12	83
ร้อยเอ็ด	16,328	23.63	162
รวม	69,108	100.00	687

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) หาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) มีค่ามากกว่า 0.60 ทุกข้อ (Sireci & Faulkner-Bond, 2014) แสดงว่าคำถามตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าความสอดคล้องภายในของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ด้วยประเมินคุณภาพของแบบสอบถามที่นำไปทดสอบใช้ (Try out) กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ในงานวิจัย จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.904 ซึ่งค่าที่ได้มากกว่า 0.7 ถือว่าผ่านเกณฑ์ (Nunnally, 1978) และมีค่าเข้าใกล้เลข 1 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง (Pallant, 2016) จึงสามารถสรุปได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) รวมจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะของผู้ประกอบการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีจำนวน 7 ข้อ ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีจำนวน 9 ข้อ ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีจำนวน 8 ข้อ ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสามารถในการแข่งขัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีจำนวน 14 ข้อ ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ระยะเวลาที่ดำเนินการ คือ เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2564 โดยทำการสอบถามเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 687 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมการคำนวณชุดค่าสถิติสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานของความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ 95

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรแปลงใหญ่ร้อยละ 95

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ 95 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 และเพศหญิงจำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 อายุ 61-70 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เกษตรกรมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และมีการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 492 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาเป็นรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-30,000 บาท จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-50,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานของความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ 95

ผลการทดสอบสมมติฐานของความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ 95 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ดังสมการที่ 1 ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients) และตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

สมการที่ 1: $D = 0.357A + 0.250B + 0.279C$

โดยที่ D = ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่

A = ทักษะของผู้ประกอบการ

B = การจัดการความรู้

C = การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่

ปัจจัย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	VIF
	B	Std. Error	Beta			
ค่าคงที่	0.385	0.077		4.990	0.00	
ทักษะของผู้ประกอบการ	0.380	0.038	0.357	10.042	0.00	2.661
การจัดการความรู้	0.237	0.043	0.250	5.439	0.00	4.444
การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี	0.268	0.044	0.279	6.150	0.00	4.354

*Sig < 0.05, F-test = 175.290, $R^2 = 0.776$ และ Adj $R^2 = 0.775$

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ สารสินธุ์ มากที่สุด คือ ด้านทักษะของผู้ประกอบการ รองลงมาเป็นด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และด้านการจัดการความรู้ ตามลำดับ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และได้ทดสอบความแปรปรวนหลายตัวแปร (Variance Inflation Factor: VIF) พบว่า ทุกตัวแปรมีค่า VIF ไม่เกิน 10 (Hair et al., 2018) เพื่อยืนยันว่าตัวแปรในงานวิจัยไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสูงเกินไป (Multicollinearity)

อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทักษะของผู้ประกอบการ การจัดการความรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ สารสินธุ์ และสามารถอภิปรายถึงความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ สารสินธุ์ ได้ดังนี้

ทักษะของผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ร้อยละ สารสินธุ์ เนื่องจากเกษตรกรต้องมีความกล้าเสี่ยงกับความไม่แน่นอน มีความมุ่งมั่นในการทำการต่าง ๆ ก้าวล้ำหน้าเหนือคู่แข่งในตลาด มีความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญในหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง และมีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับสินค้า บริการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Sumeth Kaenmanee, Sarinya Latteerasuwan, Wanjanya Wirakul & Sanya Kenaphoom (2021) เรื่อง Factors Affecting The Competitiveness With Countries In The

Greater Mekong Sub-Region Of Entrepreneurs In Northeastern Region Of Thailand พบว่าปัจจัยสมรรถนะการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันในอนุภูมิภาคน้ำโขงของผู้ประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ เป็นคนกล้าเผชิญกับความเสี่ยง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความใส่ใจในความสำเร็จ มีความมุ่งมั่นในการแข่งขัน มีเป้าหมายในการทำธุรกิจชัดเจน มีความคล่องตัวในการบริหารงาน มีความรู้ด้านการตลาด มีทักษะและความเชี่ยวชาญในธุรกิจมีความสามารถในการบริหารความเสี่ยง มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงมีประสบการณ์การค้าระหว่างประเทศ มีความสามารถในการสร้างและได้มีเครือข่ายทางธุรกิจ มีความสามารถในการคิดเป็นเหตุผล มีทักษะการบริหารคน มีทักษะในการเจรจาต่อรอง มีจิตวิทยาทางธุรกิจ และยังสอดคล้องกับ วลัยจรรยา วีระกุล (2564) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น พบว่า ศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเกษตรกรควรมีการปรับตัวให้ทันกับการแข่งขันที่สูงขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความตั้งใจแน่วแน่ในการดำเนินธุรกิจตามที่มุ่งหวังไว้ โดยไม่หวั่นกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัยกระบวนการผลิตและปัจจัยอุตสาหกรรมสนับสนุน ล้วนเป็นทักษะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

การจัดการความรู้ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ เนื่องจากเกษตรกรควรมีการปรับตัวให้ทันกับการแข่งขันที่สูงขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีจากภายนอกกิจการ มองหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้กันอยู่เสมอ ถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีให้กับเครือข่ายเพื่อให้เกิดโอกาสรับเทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้ดี ทำงานได้เป็นอย่างดี และการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2562) เรื่อง การศึกษาศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า กรณีศึกษา: จังหวัดสงขลา พบว่า การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ความชำนาญในการผลิตของแรงงาน การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ได้มาตรฐาน สินค้ามีคุณภาพ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการผลิต ล้วนเป็นการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยแก่นสารสินธุ์ เนื่องจากเกษตรกรควรต้องมีความสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้งานได้อย่างรวดเร็ว มีความเชี่ยวชาญที่จะนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้ใหม่ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ และมีความสามารถวิเคราะห์และตีความการเปลี่ยนแปลงความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ วลัยจรรยา วีระกุล (2564) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยความสามารถในการดูดซึมความรู้และเทคโนโลยีส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเกษตรกรควรต้องมีการจัดการเรียนรู้ดี ทำงานได้เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้

ที่มีอยู่มาใช้งานได้อย่างรวดเร็ว และมีความเชี่ยวชาญที่จะนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้ใหม่ และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและมีความเชี่ยวชาญในการเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในธุรกิจ ล้วนเป็นปัจจัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้ประกอบการ การจัดการความรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ร้อยละ 80 เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จนสามารถมองมิติได้ครบทุกมิติ เพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันและการพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรแปลงใหญ่ ตลอดจนสร้างอำนาจการต่อรองให้เกษตรกรแปลงใหญ่ต่อไป และยังเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวต่อไป

2. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ 80 งานวิจัยต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศให้หลากหลายมิติที่เจาะลึก เช่น เกษตรกรแปลงใหญ่พืชไร่ เกษตรกรแปลงใหญ่ปศุสัตว์ เกษตรกรแปลงใหญ่ผัก/สมุนไพร เป็นต้น เพื่อให้ผลการศึกษานำไปประยุกต์ใช้เพื่อการวางแผนรับมือผลกระทบการเปลี่ยนแปลง บริหารจัดการเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3. งานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาผลกระทบของเกษตรกรแปลงใหญ่กลุ่มร้อยละ 80 กับประเภทของชนิดผักและพืช เพื่อให้ผลการศึกษาคอบคลุมและพัฒนาได้ตรงประเด็น ตลอดจนสามารถวางแผนในการส่งเสริมและสนับสนุนได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ : ข้อมูลสรุปรายปี. ค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://co-farm.doae.go.th/graph/Dashboard1dsb.php>
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579). ค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER2/DRAWER049/GENERAL/DATA0000/00000022.PDF>
- วัลย์จรรยา วิระกุล. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(2), 197-211.

- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2562). *การศึกษาศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า*
กรณีศึกษา: จังหวัดสงขลา. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <https://sme.go.th/upload/>
- Frاند, J., and Hixon, C. (2019). Personal Knowledge Management: Who? What? Why? When? Where? How?. International Public Company Limited. *Journal of Business Administration*, 35(113), 41-66.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., and Anderson, R. E. (2018). *Multivariate data analysis (8th ed.)*. Boston: Cengage.
- Hatten, T. S. (2006). *Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond (3rd ed.)*. Boston: Houghton Mifflin.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ladyga, E. (2015). Entrepreneurship as a basis of self-management on the way to career. *Polish Journal of Management Studies*, 12(1), 87-95.
- McEvily, S. K., Eisenhardt, K. M. and Prescott, J. E. (2004) “The global acquisition, leverage, and protection of technological competencies,” *Strategic Management Journal*, 25, 713-722.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. (2nd ed). New York: McGraw-Hill.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2016). Knowledge Management: KM The interview of directors. Bangkok: *Office of the Public Sector Development Commission*. (In Thai)
- Osterwalder, A. (2010). *Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers*, New York, John Wiley & Sons Inc.
- Porter, M. E. (1985). “Technology and Competitive Advantage,” *Journal of Business Strategy*, 5(3), 60 - 78.
- Schumpeter, J. A. (2005). Development. *Journal of Economic Literature*, 43(1), 108-120.
- Sireci, S., and Faulkner-Bond, M. (2014). Validity Evidence based on Test Content. *Psicothema*, 26(1), 100-107.

- Sumeth Kaenmanee, Sarinya Latteerasuwan, Wanjanya Wirakul and Sanya Kenaphoom.
(2021). Factors Affecting The Competitiveness With Countries In The Greater Mekong
Sub-Region Of Entrepreneurs In Northeastern Region Of Thailand. *Annals of the
Romanian Society for Cell Biology*, 25(4), 17210-17215.
- Tarver, E. (2021). *5 Skills Every Entrepreneur Should Have*. Retrieved August 12, 2021, from
[https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/080615/5-skills-every-
entrepreneur-needs.asp](https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/080615/5-skills-every-entrepreneur-needs.asp)